

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: Katedra filosofie

Posudek oponenta/oponentky na diplomovou práci

jméno oponenta/tky Mireia Ryšková

Autor/autorka práce: Vladimíra Stuchlá
 Studijní program/obor: Humanitní studia, Aplikovaná etika
 Název práce: Vývoj etiky umírání s příklady dobových uměleckých děl a s důrazem na křesťanský pohled. Rozmezí 14.-16. století
 Vedoucí práce: Libor Ovečka
 Rozsah práce: 123 138 znaků, 79 s., přílohy 21 s.

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☐	☐	☒	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☐	☒	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☒	☐	☐	☐
Zpracování příloh	☐	☒	☐	☐

Celková typografická úprava	☐	☐	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☒	☐	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☒	☐	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☒	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☒	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☐	☒	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☒	☐	☐	☐
C. Celkový přínos práce				
Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		Ne	
Práce je kompilační prací	☒		☐	
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☐		☒	
Práce přináší nové poznatky	☐		☒	
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐		☒	
Práce má metodologický/teologický přínos	☒		☐	

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Vladimíra Stuchlá si vybrala za téma své diplomové práce na oboru Aplikovaná etika (Humanitní studia) neběžné téma, jež se týká posledních věcí člověka, resp. umění umírat (ars moriendi), a to v období středověku a jeho přechodu k renesanci. Její zájem je orientován na otázku posunu či změny paradigmatu v přístupu ke smrti a přípravě na ni v obdobích krize (pandemické morové nákazy ve 14. století v Evropě) a po ní. Na začátku práce si stanovila teze, zda dochází ke změně přístupu ke smrti v době krize oproti předchozímu stavu a zda prožitá zkušenost mění pak přístup k umírání v následující pokrizové době. Své zkoumání pak provádí na základě údajů z dobové literatury (částečně zprostředkovaně přes sekundární literaturu) a na základě výtvarných děl, jež jsou pro informaci uvedena v příloze. Dospívá vcelku k přesvědčivým závěrům, že vleklé období morových epidemií ve středověku, jež zasáhly celou Evropu, vedlo k relativizaci konceptu dobré smrti, tj. smrti chápané jako přechodu do věčného života, na nějž se člověk životem a zejména jeho poslední etapou cílevědomě připravuje. Poměrně přesvědčivě ukazuje, že katastrofa morových nákaz, v nichž zahynula až třetina obyvatelstva Evropy, vedla k zpochybňování tohoto konceptu především proto, že šlo o smrt náhlou, děsivou a v takovém měřítku, že byly otřeseny všechny dosavadní jistoty a struktury. Následné období stabilizace (překonání chaosu) se sice vrací k původnímu konceptu, ale již ve významně změněné podobě. To je samozřejmě důležité zjištění, nicméně je třeba konstatovat, což autorka činí, že stále zůstává zachován (celkově viděno) křesťanský rámec koncepce smrti a posmrtného života. Takže v pokritickém období nedojde zcela ke změně paradigmatu (jak jsme toho svědky v moderních dějinách), nýbrž k posunu v kladení důrazů a interpretace. Umělecká díla dokumentují tuto změnu (s určitým zpožděním) poměrně názorně a stávají se důležitým svědeckým materiálem nejen pro historii, ale i pro teologii a etiku (od jejich uměleckých kvalit v tomto případě odhlédnuto). Pro současnou dobu by práce s výtvarným materiálem byla mnohem složitější, takže bylo moudré se omezit na jedno velké krizové a pokrizové období v minulosti, kde základní světonázorový rámec zůstal zachován. Autorka není teoložka, proto lze akceptovat určité zjednodušené pohledy a stručné charakteristiky chápání eschatologie v různých obdobích, jež jsou založeny na sekundární literatuře. V tomto směru je práce Vladimíry Stuchlé podnětná a svým způsobem objevná, v kontextu psaní kvalifikačních prací netradiční a zajímavá.

Toto pozitivum však kazí formální stránka práce. K problémům došlo při uložení práce do SIS, kdy se práce s neznámých důvodů přeformátovala a autorka byla nucena pořídit exempláře podle uložení v SIS, tedy s problémy formální úpravy. To je něco, zač nemůže. Bohužel však v práci zůstaly problémy s interpunkcí, anakolutické věty, místy ne zcela jasné formulace, nesjednocené psaní popisků u uměleckých děl i chyby typu Česká ekumenická společnost místo Česká biblická společnost v bibliografickém údaji. U přílohy č. 3 autorka zřejmě omylem použila jiný obrázek než sv. Rocha od C. Crivelliho. Jde evidentně o tzv. svatý obrázek nejspíš z konce 19. nebo začátku 20 století. Nicméně odkaz na Crivelliho (cca 1430-1495) jako malíře sv. Rocha a ikonografii zobrazení v textu je správný.

Práci je třeba ocenit za zajímavé téma, snahu jasně formulovat hypotézy, studiem je verifikovat (soupis použité literatury je poměrně obsáhlý) a dospět k závěrům. A tak i přes nepřehlédnutelné formální nedostatky práci doporučuji k obhajobě. Při tom je zároveň třeba přihlídnout k tomu, že autorka neabsolvovala studium teologie, nýbrž píše svou práci na neteologickém oboru Aplikovaná etika.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

V čem by se daly použít závěry o přístupu ke smrti, k nimž autorka dospívá pro současnost?
Na čem by se podle autorky dala dokumentovat skutečná změna paradigmatu přístupu k umírání v moderní a postmoderní době?

Doporučení práce k obhajobě

doporučuji

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum:

Podpis: